

УДК 636.39:636.082(477.42)

ОЦІНКА ПРОДУКТИВНИХ ОЗНАК КІЗ В УМОВАХ ТОВ «МИЛА КІЗОНЬКА ГАЙ»

Ірина Ковальчук, к. вет. н., науковий керівник
Анастасія Морочківська, здобувач освітнього степеня магістр
Поліський національний університет, м. Житомир, Україна

Козівництво – галузь тваринництва, що спеціалізується на розведенні кіз. Від кіз отримують молоко, м'ясо, шкіру, пух, шерсть, а також інші види сировини. Козівництво розповсюджене на всіх континентах, крім Антарктиди [4].

В Україні розвинений молочний напрям козівництва, серед молочних порід найбільш поширеною є зааненська, виведена в долині Зааненталь Швейцарських Альп. Основна відмінність зааненських кіз від інших – це білий колір шерсті, більш масивна тілобудова та яскраво виражені молочні характеристики [2].

Вим'я кіз нагадує велику півкулю з довгими і товстими сосками. Вага самок досягає 50–60 кг, самців – 75–85 кг. Найкращі представники можуть досягати ваги 100 кг (самці), а кози – 90 кг. Вага козенят при народженні в межах 4,5 кг. В середньому одна козематка продукує за рік 1000–1200 л молока (рекорд – 3507 л). Лактація триває від 280 до 360 днів на рік, у безплідних самок може бути безперервною протягом двох років [2].

Наразі, в цілому по Україні та в Житомирській області, зокрема, галузь перебуває на стадії реформування. На прикладі ТОВ «Мила кізонька Гай» розглянемо перспективи ведення козівництва.

Основним напрямом господарської діяльності господарства є розведення кіз зааненської породи. Загальна чисельність стада – 141 голова, в тому числі 80 голів маточне. Середньодобовий надій складає 3,2 л молока, жирністю 3,7 %. Вихід козенят на 100 маток – 151 голова.

Основним кормом для кіз є трава пасовищ (5–8 кг/добу) – влітку та сіно (2,5 кг/добу) – взимку. Крім грубих кормів до складу раціону входить суміш концентратів (0,3–1 кг на гол./добу) також згодують соковиті корми: буряки, ріпу, капусту (2–4 кг на гол./добу). Доповнюють раціон мінеральними добавками.

Визначальною складовою технології козівництва є відтворення стада. Частка тварин кожної статеві-вікової групи у стаді залежить від зони розведення і виробничого напрямку господарства і складає: козлів-плідників – 1–2 %, маток – 35–60, кізочок – 20–25, козликів – 15–20, кастратів – 10–25 %. Термін використання маток 6–7 років, козлів – 4–5 років.

Статевої зрілості кози досягають у 5–7 місяців, а відтворної – 1,5-річному віці [1].

Приміщення для утримання кіз у ТОВ «Мила кізонька Гай» реконструйовані з дотриманням технологічних і санітарних вимог і пристосовані для утримання кіз. Одним із основних критеріїв росту і розвитку молодняка, високої відтворної здатності, а також підтримання здоров'я тварин на фізіологічному рівні є забезпечення комфортних умов утримання із дотриманням параметрів мікроклімату (освітлення, відсутність протягів, загазованості, своєчасне видалення залишків корму та гною).

З метою удосконалення стада та підвищення його продуктивності в господарстві проводиться оцінка кіз за продуктивними ознаками.

Загальноприйнятою у молочному козівництві є оцінка за: конституцією, живою масою, показниками відтворної здатності, визначенні молочності та вмісту жиру в молоці.

Молодняк оцінюють за живою масою, конституцією – визначення промірів, окомірною оцінкою при відлученні та у 6, 12-15-ти місячному віці.

У козematок визначають молочну продуктивність шляхом організації контрольних доїнь, згідно плану; на 30–60 день лактації; в цілому за лактацію, а також вміст жиру в молоці. Крім молочної продуктивності оцінюють багатоплідність та запліднюваність. У цапів проводять оцінку відтворної здатності.

Отже, оцінка продуктивних ознак кіз у ТОВ «Мила кізонька Гай» спрямована на: збільшення поголів'я високопродуктивних кіз, удосконалення їх конституційних ознак, зміцнення здоров'я, збільшення інтенсивності середньодобових приростів молодняка, підвищення багатоплідності та молочної продуктивності (з одночасним збільшенням вмісту жиру в молоці) козematок.

Список використаної літератури

1. Виробництво продукції козівництва. Букліб : веб-сайт. URL : <https://buklib.net/books/34232/> (дата звернення 30.11.2021).
2. Зааненська. Куркуль онлайн асистент фермера : веб-сайт. URL : <https://kurkul.com/porody/596-zaanenska> (дата звернення 30.11.2021).
3. Інструкція з бонітування кіз молочних порід. Міністерство аграрної політики та продовольства України : веб-сайт. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0341-18#n45> (дата звернення 30.11.2021).
4. Козівництво. Енциклопедія сучасної України : веб-сайт. URL : https://esu.com.ua/search_articles.php?id=8212 (дата звернення 30.11.2021).
5. Козяче молоко. Головне управління Держпродспоживслужби у Херсонській області : веб-сайт. URL : <https://dpss-ks.gov.ua/novini/kozyache-moloko> (дата звернення 30.11.2021).

УДК 636.2:636.083/.084(477.43)